

Examen VSBO TKL

2019

tijdvak 1
woensdag 08 mei
07.30 - 10.00 uur

Nederlands

Naam kandidaat _____ Kandidaatnummer _____

Beantwoord alle vragen in dit opgavenboekje.

Bij dit examen hoort een bijlage.

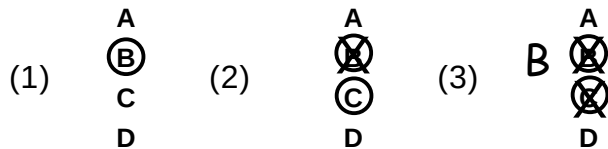
Dit examen bestaat uit 36 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 50 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Meerkeuzevragen

- Omcirkel de letter van het goede antwoord (voorbeeld 1).
- Geef verbeteringen aan volgens voorbeeld 2 of 3.

Beantwoord alle open vragen in het Nederlands.

Tekst 1 Foutje!

Lees artikel A en artikel B. Hieronder staan eerst vragen over artikel A, dan vragen over artikel B en dan vragen over beide artikelen samen.

- 2p 1 De eerste alinea van artikel A is de inleiding.
→ Geef hieronder bij elke bewering over alinea 1 aan of deze juist of onjuist is. *Doe dit met kruisjes (X).*

Alinea 1 van artikel A...	juist	onjuist
- geeft een persoonlijke mening van de schrijver over het onderwerp van de tekst.		
- noemt de aanleiding voor het schrijven van de tekst.		
- noemt het onderwerp van de tekst.		

- 1p 2 Een afbeelding bij een tekst kan verschillende functies hebben:
- 1 de afbeelding helpt om informatie uit de tekst te verduidelijken
 - 2 de afbeelding moet de aandacht van de lezer trekken
 - 3 de afbeelding voegt inhoudelijk iets nieuws toe aan de tekst

Welke functies heeft de afbeelding bij artikel A?

- A alleen 1 en 2
- B alleen 1 en 3
- C alleen 2 en 3
- D 1, 2 en 3

- 1p 3 In alinea 3 van artikel B staat: 'Ze zijn er nu mee aan het klooien.'
- Leg uit wie er precies bedoeld worden met 'Ze' in die zin.
Maak de volgende antwoordzin af met maximaal 10 woorden:

'Ze' zijn de

.....

- 1p 4 Het werkwoord 'klooien' heeft meerdere betekenissen, zoals:
1. klieren
 2. luieren
 3. rondhangen
 4. vervelen
 5. zaniken
 6. zeuren
- Welke twee betekenissen heeft het woord in alinea 3 van tekst B?
Noteer twee nummers.

nummer en nummer

- 1p 5 Mevrouw Haven gebruikt het woord 'jammer' in alinea 4 van artikel B.
- Wat vond ze jammer? *Maak de zin af met maximaal 15 woorden:*
- Ze vond het jammer dat
-

- 1p 6 Mevrouw Haven is bang voor een bepaald gevolg, zo blijkt uit alinea 4.
- Waar is ze bang voor? *Maak de zin af met maximaal 15 woorden.*
- Ze is bang dat
-

- 1p 7 Lees alinea 3 en 5 van artikel B.
Wat blijkt uit deze alinea's?
- A De stratenmakers hebben de tweede 'fout' voor de grap gemaakt.
- B De stratenmakers lachen mevrouw Haven uit om haar boosheid.
- C Mevrouw Haven en de stratenmakers zijn het met elkaar eens.
- D Mevrouw Haven geeft de stratenmakers de schuld van de fouten.

- 1p 8 In alinea 2 van artikel B staat ‘... *die een dag eerder viraal ging ...*’
→ Op welke twee manieren wordt dit ‘*viraal gaan*’ in artikel A beschreven? *Citeer de twee zinnen uit artikel A.*

1

.....

2

.....

- 3p 9 De titel van artikel A is: **Stratenmaker maakt foutje**.
De titel van artikel B is: **Weer fout?**
→ Noteer de andere vier woorden waarmee de fout aangeduid wordt.
Het gaat om twee woorden uit artikel A en twee woorden uit artikel B.

1

2

3

4

Tekst 2 Geiten houden op Bonaire

- 2p 10 De eerste alinea kan op verschillende manieren de tekst inleiden.
→ Kruis hieronder bij elke bewering over alinea 1 aan of deze juist of onjuist is.

Alinea 1 ...	juist	onjuist
- geeft een korte samenvatting van de rest van de tekst.		
- presenteert een conclusie vooraf.		
- schetst de structuur van de rest van de tekst.		
- noemt de aanleiding voor het schrijven van de tekst.		

- 1p 11 Boven alinea 6 hoort een kopje.
Wat past het best als kopje boven alinea 6?
- A Van hoog tot laag
 - B Van jong tot oud
 - C Van niets tot iets
 - D Van vroeg tot laat
- 1p 12 Welk woord past het beste op de plaats van de letter X in alinea 7?
- A Dus
 - B Immers
 - C Maar
 - D Want
- 1p 13 Boven alinea 9 staat het kopje *Kringloop*. Dat kopje hoort bij het tekstgedeelte van alinea 9 t/m 11. Maar elementen van de kringloopgedachte worden ook al in een eerdere alinea uitgewerkt.
→ In welke alinea is dat? *Noteer het alineanummer.*
-

- 4p 14 Alinea 10, die ook over de kringloop gaat, is uit de tekst 'geknipt'. Hieronder staan de zes zinnen van alinea 10 in alfabetische volgorde. Met de cijfers 1 en 6 is al aangegeven welke de eerste en de laatste zin zijn van de alinea.
→ Noteer nu in de tabel achter de andere zinnen de cijfers 2 t/m 5 om duidelijk te maken wat de logische volgorde van die zinnen is.

zinnen van alinea 10 in alfabetische volgorde	juiste volgorde
Daarom is een belangrijk deel van het dagelijks rantsoen van de geiten groen snoeiafval uit tuinen.	
Dat betaalt haar daar vervolgens weer een kleine vergoeding voor.	6
De mest van de geiten voert de ondernemster zelf af naar een tuinentrum.	
Dit wordt gratis gebracht door verschillende hoveniers en tuinmannen.	
Maar door het warme en droge klimaat is de opbrengst daarvan nogal beperkt.	
Sorghum (<i>maishi chiki</i>) en gras voor geitenvoer verbouwt Aletta zelf op enkele percelen van de 4,5 hectare grond die bij het bedrijf hoort.	1

- 1p 15 Lees de slotzin van de tekst. (*'Tevreden zijn ... mijn doel.'*)
In een andere alinea beschrijft Aletta het moment waarop ze merkte dat zij dit doel uit het oog verloren had.
→ In welke alinea is dat? *Noteer het alineanummer.*

.....

- 1p 16 Een schrijver kan bij het schrijven van een tekst gebruikmaken van:
1 feiten
2 zijn eigen mening
3 meningen van anderen

Waarvan maakt de schrijver in deze tekst gebruik?

- A alleen 1
B alleen 1 en 2
C alleen 1 en 3
D 1, 2 en 3

Tekst 3 Dit is waarom ijsberen steeds meer gewicht verliezen

- 2p 17 De eerste alinea van een tekst kan op verschillende manieren de tekst inleiden.
→ Geef hieronder bij elke bewering over alinea 1 aan of deze juist of onjuist is. *Doe dit met kruisjes.*

Alinea 1 ...	juist	onjuist
- geeft een samenvatting vooraf van de essentie van de tekst.		
- beschrijft een voorbeeld bij het onderwerp van de tekst.		
- noemt de aanleiding voor het schrijven van de tekst.		

- 1p 18 In alinea 1 staat: *'Het onderzoek wijst met een beschuldigende vinger naar de klimaatverandering.'*
→ Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin verderop uit de tekst waarin duidelijk het gevolg van de klimaatverandering staat.

.....

1p 19 Welke bewering over alinea 4 is juist?

Alinea 4

- A is een uitwerking van wat gesteld wordt in alinea 3.
- B noemt een gevolg van wat beweerd wordt in alinea 3.
- C noemt een voorwaarde bij wat beweerd wordt in alinea 3.

2p 20 In een tekst of in een alinea kunnen meerdere verbanden voorkomen. Hieronder staat een aantal verbanden genoemd.

→ Kruis achter elk verband aan of dit wel of niet voorkomt binnen alinea 6.

Binnen alinea 6 is sprake van een ...	wel	niet
doel-middel relatie.		
opsomming.		
oorzaak-gevolg relatie.		
vergelijking.		

2p 21 Alinea 7 begint met: 'Om aan die hoeveelheid te komen, ...'

→ Noteer welke 'hoeveelheid' wordt bedoeld. Je mag **niet** antwoorden met een getal. Gebruik maximaal 10 woorden voor je antwoord.

.....
.....

1p 22 Aan het eind van alinea 7 staat: 'Slagen ze er niet in om dat te doen, ...'

→ Waarnaar verwijst het woord 'dat'? Maak de onderstaande zin af.

Met 'dat' wordt bedoeld

.....

1p 23 Een schrijver kan voor een tekst gebruikmaken van:

- 1 feiten
- 2 zijn eigen mening
- 3 meningen van anderen

Waarvan is bij deze tekst gebruikgemaakt?

- A alleen 1
- B alleen 1 en 2
- C alleen 1 en 3
- D 1, 2 en 3

Tekst 4 Waar of niet waar?

- 1p 24 De vraag in de ondertitel is: *‘Kun je na je puberteit nog vloeiend een andere taal leren spreken?’*
→ Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin waarin uitgelegd wordt dat dit wel kan.

.....

- 1p 25 Welk verband zit er binnen alinea 2?
A algemene uitspraak-voorbeeld
B oorzaak-gevolg
C doel-middel
D probleem-oplossing

- 1p 26 Alinea 3 noemt *‘dit soort biologisch bepaalde vaardigheden’*.
→ Wat voor soort vaardigheden bedoelt de schrijver daarmee?

.....

.....

- 1p 27 Welke bewering over alinea 4 is juist?
Alinea 4
A geeft een advies.
B is een samenvatting.
C noemt een voorwaarde.
D trekt een conclusie.

- 2p 28 De schrijver gebruikt in het artikel ook figuurlijke uitdrukkingen voor *‘een andere taal leren’*.
→ Noteer deze twee figuurlijke uitdrukkingen. In beide uitdrukkingen moet het woord *‘taal’* voorkomen.

1

2

- 1p 29 Wat is de hoofdgedachte van deze tekst?
- A Een volwassene kan nog heel goed een vreemde taal leren, hoewel het voor kinderen wel veel makkelijker is.
 - B Een vreemde taal leren is heel gemakkelijk voor kinderen, maar na de puberteit is het volgens deskundigen bijna onmogelijk.
 - C Omdat volwassenen op een andere manier taal leren, kunnen ze dat veel minder goed dan kinderen.
 - D Vloeiend een andere taal leren na je puberteit was vroeger onmogelijk, maar tegenwoordig kan dat heel goed.

Tekst 5 Hondenpoep op het strand

- 1p 30 Bij welke alinea begint de kern van deze tekst?
- A bij alinea 1
 - B bij alinea 2
 - C bij alinea 3
 - D bij alinea 4
- 1p 31 Waarom staat het woord '*dames*' soms tussen aanhalingstekens (zie bijvoorbeeld alinea 1) en soms zonder aanhalingstekens (zie bijvoorbeeld alinea 3)?
- A De schrijver wil benadrukken dat de '*dames*' geen echte dames zijn.
 - B De schrijver wil benadrukken dat de '*dames*' juist echte dames zijn.
 - C De tekst benadrukt dat er veel verschillende soorten '*dames*' zijn.
 - D De tekst laat zien dat de '*dames*' neerkijken op andere vrouwen.
- 1p 32 In alinea 5 geven de dames de reden om het schoonmaakwerk te doen.
→ Citeer het signaalwoord dat deze reden aankondigt.
-
- 1p 33 Wat is de reden dat het slot van de tekst (ZO KAN HET DUS OOK!) helemaal in hoofdletters staat? *Gebruik maximaal 10 woorden voor je antwoord.*
-
-

- 3p **34** Lees onderstaande beweringen over de ik-persoon uit deze tekst.
→ Kruis achter elke bewering aan of deze juist of onjuist is op basis van de inhoud van de tekst.

bewering	juist	onjuist
De ik-persoon heeft twee brieven naar het AD gestuurd over het strand bij Sunset Waters.		
De ik-persoon heeft zelf ook een hond.		
De ik-persoon hielp mee met schoonmaken op het strand bij Sunset Waters.		
De ik-persoon roept mensen op zich verantwoordelijk te gedragen.		
De ik-persoon wil honden op het strand verbieden.		

- 2p **35** Wat is de toon van deze tekst? Kies twee woorden uit de volgende rij:

afstandelijk – betrokken – humoristisch – relativerend – sarcastisch

1

2

- 1p **36** Een schrijver kan voor een tekst gebruikmaken van:

- 1 feiten
- 2 zijn eigen mening
- 3 meningen van anderen

Waarvan is bij deze tekst gebruikgemaakt?

- A** alleen 1 en 2
B alleen 1 en 3
C alleen 2 en 3
D 1, 2 en 3